

GERÇEK ANLAMLI KELİMELER

- Bir kelimenin söylendiğinde ilk aklımıza gelen anlamıdır.
- Bir kelimenin Türkçe Sözlüğünde yazan ilk anlamıdır. Bu yüzden gerçek anlamlı kelimelere sözlük anlamlı kelimeler de denir.

Örnek: **Sevimli kedicik koltukta oturuyordu.**

→ "koltuk" kelimesini ilk duyduğumuzda evimizdeki bir eşya aklımıza gelir. Bu cümlede "koltuk" kelimesi ilk aklımıza gelen anlamıyla kullanılmıştır. O yüzden gerçek anlamlıdır.

→ **Havalar soğudu ama hala kaloriferler yanmıyor.**

"kalorifer" kelimesi ısınma aracı anlamındadır. Gerçek anlamındadır.

MECAZ ANLAMLI KELİMELER

- Kelimenin gerçek anlamından tamamen uzaklaşıp farklı bir anlam kazandığı anlamıdır.
- Aklımıza ilk gelen anlamları değildir.
- Mecaz anlamlı kelimeler genellikle soyut anlamdadırlar.
- Kelimeye benzetme özelliği katılır.

Örnek: **Uçağı kaçırdığı için bileti yandı.**

→ "yandı" kelimesi ilk söylendiğinde aklımıza gerçek anlamı "ateşin yakması, alev alması" anlamı gelir.

Bu cümlede "yandı" kelimesi biletlerin alev alması anlamında kullanılmamıştır. "Geçerliliğini kaybetmiş" anlamında yani mecaz anlamında kullanılmıştır.

Beni boş sözlerle kandıramazsın.

→ "boş" kelimesinin gerçek anlamı "içi dolu olmayan" demektir. Bu cümlede gerçek anlamında kullanılmamıştır. "anlamı olmayan, anlamsız, etkisiz" anlamında yani mecaz anlamında kullanılmıştır.

TERİM ANLAMLI KELİMELER

- Bir kelimenin "bilim, sanat, spor, ders, meslek" alanına yönelik kazandığı anlamıdır.
- Bir kelimenin terim anlamı olup olmadığı kullanıldığı cümleye göre değişir.

Bilimsel Terimler: Dünya, Güneş, mikroskop...

Sanatsal Terimler: bale, sahne, perde, gitar, nota...

Spor Terimleri: gol, faul, penaltı, tac...

Ders Terimleri: nokta, virgül, kare, toplama...

Mesleki Terimler: stetoskop, şırınga, öğretmen...

Örnek: Deftere bir üçgen çizdim.

→ "üçgen" kelimesi matematik dersi ile ilgili terim anlamı bir kelimedir.

Büyüdüğüm zaman astronot olup uzaya çıkacağım.

→ "astronot" kelimesi meslek adını ifade eden terim anlamı bir kelimedir.

ÖRNEKLERİ İNCELEYELİM

- Aşağıdaki kelimeleri anlamlarına göre inceleyelim.

Göz

Okul çıkışı göz doktoruna gideceğiz. (gerçek anlam)

Kitaplarımı dolabın gözlerine yerleştirdim. (mecaz anlam)

Işık

Akşam olunca sokaklardaki ışıklar yandı. (gerçek anlam)

Öğretmenim bendeki ışıq fark etti. (mecaz anlam)

Bugün fen bilimleri dersinde ışık konusunu işledik. (terim anlam)

